

OBSAH

PŘEDMLUVA	5
---------------------	---

ČÁST PRVNÍ

USTANOVENÍ KOLIZNÍ A PRÁVO CIZINECKÉ

KAPITOLA I.

OBEČNÁ ČÁST KOLIZNÍHO PRÁVA

A. K pojmu mezinárodního práva soukromého a procesního	9
1. Všeobecně	9
2. Mezinárodní právo soukromé	10
3. Mezinárodní občanské právo procesní	13
4. Vztah mezinárodního práva soukromého a pro- cesního k mezinárodnímu právu veřejnému	13
5. Prameny čs. mezinárodního práva soukromého a procesního	15
B. Cizí (mezinárodní) prvek	17
C. Kolizní norma	18
1. Všeobecně	18
2. Funkce kolizní normy	20
3. Hraniční určovatel	21
<i>a) Všeobecně . . . . .</i>	<i>21</i>
<i>b) Kritéria osobní . . . . .</i>	<i>21</i>

c) Kritéria místní	22
d) <i>Lex causae</i>	23
e) Právo podle kritéria „ <i>ex aequo et bono</i> “	24
D. Státní občanství jako hraniční určovatel	25
1. Všeobecně	25
2. Nabývání čs. státního občanství	26
a) <i>Narozením</i>	26
b) <i>Sňatkem</i>	26
c) <i>Státní občanství dětí cizinky provdané za čs. občana</i>	27
3. Pozbývání čs. státního občanství	27
a) <i>Propuštěním</i>	27
b) <i>Odnětím</i>	27
c) <i>Úprava u osob německé nebo maďarské národnosti</i>	27
4. Bipolitě	28
5. Apolitě	29
6. Otázka státního občanství manželky podle některých cizích právních řádů	29
7. Prameny právní úpravy státního občanství podle cizího práva	30
8. Právnícká osoba	37
E. Domicil	38
1. Všeobecně	38
2. Domicil a naše právní pojmy	39
3. Typy domicilu	40
F. Zpětný a další odkaz	41
1. Všeobecně	41
2. Zpětný odkaz a čs. právo	43
G. Zjištění obsahu a použití cizího práva	43
1. Zásada <i>iura novit curia</i>	43
a) <i>Všeobecně</i>	43
b) <i>Úprava v čs. právu</i>	44

KAPITOLA X.

VZTAHY S CIZÍM PRVKEM V OBLASTI ZDRAVOTNICTVÍ

A. Předmět úpravy	265
B. Mezinárodněprocesní ustanovení	269
C. Mezinárodní vícestranné smlouvy (publikované ve Sbírce zákonů)	270

ČÁST TŘETÍ

MEZINÁRODNÍ OBČANSKÉ PRÁVO PROCESNÍ

KAPITOLA XI.

ZÁKLADNÍ POJMY

A. Kritérium mezinárodnosti v civilním právu procesním	271
B. Prameny úpravy	272

KAPITOLA XII.

VYBRANÉ OTÁZKY ŘÍZENÍ S CIZÍM PRVKEM

A. Procesní podmínky zvláště důležité v poměru k cizině	283
1. Mezinárodní pravomoc	283
2. Kvalifikace účastníků řízení	287
3. Procesní způsobilost	287
4. Smluvní úprava pojmu účastníka s cizím prvkem	288
5. Litispendence (překážka zahájení řízení)	289
6. Pojem věci pravomocně rozhodnuté (res iudicata)	289

B. Zásady řízení	290
1. Zásada materiální pravdy	290
2. Zásada veřejnosti	291
3. Zásada ústnosti a přímosti	291
4. Zásada rovnosti účastníků řízení	292
5. Zásada dispoziční	293
6. Zásada projednací	294
7. Zásada volného hodnocení důkazů	294
8. Zásada lex fori	295
C. Cizí pravomocná rozhodnutí	295
D. Prejudiciálnost státního občanství	296
E. Doručování	296
F. Provádění důkazu v cizině	297
G. Zajištění důkazu	297
H. Předběžné opatření	298

KAPITOLA XIII.

MEZINÁRODNÍ PŘÁVNÍ POMOC

A. Pojem	300
B. Prameny mezinárodní právní pomoci	301
C. Formy styku čs. justičních orgánů s cizími orgány	302
D. Druhy mezinárodní právní pomoci	304
E. Rozdíl mezi úpravou smluvní a mimosmluvní	309
F. Seznam smluv diplomatického a konzulárního styku	310

KAPITOLA XIV.

UZNÁNÍ A VÝKON CIZÍCH ROZHODNUTÍ

A. Všeobecně	312
B. Pojem cizího rozhodnutí	313
C. Úprava zákonem (mimosmluvní)	314
1. Uznání	314
a) Všeobecně	314
b) <i>Důvody, které brání uznání (popř. výkonu) cizího rozhodnutí . . . . .</i>	315
c) <i>Uznání rozhodnutí ve věcech statusových . . . . .</i>	316
d) <i>Kdy není ve věcech statusových uznávací řízení zapotřebí . . . . .</i>	317
e) <i>Osvojení . . . . .</i>	318
2. Výkon	318
3. Devizová hlediska	318
D. Úprava smluvní	319
1. Všeobecně	319
2. Vícestrané smlouvy	320
3. Dvoustranné smlouvy	322
4. Právní praxe v poměru k socialistickým státům	324
a) Všeobecně	324
b) <i>Rozhodnutí ve věcech manželských . . . . .</i>	325
c) <i>Rozhodnutí ve věcech zjištění a popření otcovství . . . . .</i>	326
d) <i>Rozhodnutí ve věcech osvojení . . . . .</i>	327
5. Uznání a výkon cizích rozhodnutí ve věcech majetkových	330
a) <i>Mnohostranná úprava . . . . .</i>	330
b) <i>Dvoustranná úprava . . . . .</i>	331
c) <i>Pravomoc k nařízení výkonu . . . . .</i>	332
ZÁKLADNÍ SYSTÉMY MEZINÁRODNÍHO PRÁVA SOUKROMÉHO A PROCESNÍHO	334
VĚCNÝ REJSTRÍK	337
SEZNAM ZNALCŮ — PŘÍLOHA	

c) <i>Důkaz obsahu cizího práva znalcem</i>	47
d) <i>Úprava v cizím právu</i>	47
e) <i>Praxe čs. soudů a státních notářství</i>	49
2. Zneužívání výhrady ordre public	52
H. Kvalifikace pojmů (výklad a funkce kolizních norem)	53
1. Všeobecně	53
2. Kvalifikace v kapitalistických státech	55
3. Kvalifikace v socialistickém právu	59
CH. Obcházení zákona	60
1. Všeobecně	60
2. Pojem	61
3. Stanovisko československé	62
4. Simulované právní jednání	63
J. Vzájemnost (reciprocita)	64
1. Všeobecně	64
2. Formální a materiální vzájemnost	65
3. Smluvní a faktická vzájemnost	66

KAPITOLA II.

ČS. CIZINECKÉ PRÁVO

A. Povaha a mezinárodní základ cizineckého práva	68
1. Všeobecně	68
2. Zásady cizineckého práva	69
3. Závěr	71

ČÁST DRUHÁ

A. ZVLÁŠTNÍ ČÁST KOLIZNÍHO PRÁVA

KAPITOLA III.

PRÁVO ZÁVAZKOVÉ A PRÁVO VĚCNÉ

A. Národní úprava práv závazkových	74
1. Úprava občanskoprávní	74
2. Úprava v zákoníku mezinárodního obchodu (lex specialis)	75
B. Rozdělení dosahu čs. kodexů	78
C. Věci mezinárodně obchodní	79
D. Pravomoc ve věcech majetkových	80
1. Všeobecně	80
2. Podle čs. práva	81
3. Úprava smluvní	81
4. Úprava zákonem	83
5. Majetkové věci	83
E. Příslušnost jako podmínka pravomoci ve věcech závazkových	84
1. Všeobecně	84
2. Více příslušných soudů	85
3. Obecný soud organizace	85
4. Obecný soud státu	85
5. Soud posledního bydliště čs. občanů	86
6. Soud majetku	86
7. Soud cizozemské organizace v ČSSR	86
8. Soud podle žalobcovy volby	87
9. Výlučná místní příslušnost	87

F. Prorogace	88
1. Všeobecně	88
2. Prorogace sjednaná v cizině	88
3. Prorogace a funkční příslušnost Nejvyššího soudu ČSSR	88
G. Kolizní úprava vybraných vztahů smluvních	88
1. Všeobecně	88
2. Úprava zákonem	89
3. Úprava smlouvou	89
4. Volba práva	89
5. Zásada rozumného uspořádání právního vztahu	90
H. Kolizní úprava některých jiných vztahů závazkových	91
1. Změna, zajištění a následky porušení závazků	91
2. Věcněprávní účinky smlouvy	91
3. Promlčení	92
4. Novace	93
5. Kompenzace	94
J. Mezinárodní závazkové doložky	95
1. Všeobecně	95
2. Některé mezinárodní obchodní zkratky	95
K. Kolizní otázky práv věcných	97

KAPITOLA IV.

PRÁVO PRACOVNÍ

A. Pojem	100
B. Pravomoc	101
1. Úprava smluvní	101
2. Úprava zákonná	101

C. Kolizní předpisy	102
D. Právní prameny	105
E. Seznam smluv	105

KAPITOLA V.

PRÁVO RODINNÉ

A. Uzavírání manželství	109
1. Všeobecně	109
2. Podmínky uzavření platného manželství	111
3. Právní důsledky skutečností vylučujících uzavření manželství s cizím prvkem	117
4. Zjišťování cizího práva rozhodného pro vznik manželství	120
5. Manželství uzavřené v mezinárodním styku zmocněncem	123
6. Manželství uzavřené před konzulem	124
7. Osvědčení o způsobilosti ke sňatku	126
8. Uzavření manželství podle práva islámského	130
9. Úprava vzniku manželství v zemích islámských	132
B. Zánik manželství	138
1. Zánik manželství rozvodem	138
a) <i>Úprava smluvní . . . . .</i>	140
b) <i>Úprava mimosmluvní . . . . .</i>	141
c) <i>Důvody rozvodu v evropských socialistických právních řádech . . . . .</i>	141
2. Zánik manželství smrtí manžela	147
a) <i>Smluvní úprava . . . . .</i>	147
b) <i>Mimosmluvní úprava . . . . .</i>	148
c) <i>Poznatky srovnávací . . . . .</i>	148
C. Osvojení	150
1. Podstata osvojení	151
2. Zákonná a smluvní úprava rozhodného práva	151

3. Náležitosti osvojení v buržoazních státech	153
4. Nezrušitelné osvojení z hlediska mezinárodního	155
5. Pravomoc ve věcech osvojení v úpravě smluvní	156
6. Pravomoc v úpravě mimosmluvní	157
D. Opatrovnictví	157
1. Podstata opatrovnictví a poručenství	157
2. Smluvní a zákonná úprava rozhodného práva	158
3. Opatrovnictví zřizované soudem procesním	159
4. Pravomoc ve věcech opatrovnických	161
<i>a) Úprava zákonná . . . . .</i>	<i>161</i>
<i>b) Úprava smluvní . . . . .</i>	<i>162</i>
E. Vztahy mezi rodiči a dětmi	165
1. Všeobecně	165
2. Pravomoc a rozhodné právo ve věcech zjištění a popření otcovství	166
<i>a) Úprava zákonná . . . . .</i>	<i>167</i>
<i>b) Úprava smluvní . . . . .</i>	<i>167</i>
3. Pravomoc a rozhodné právo v oblasti ostatních vztahů mezi rodiči a dětmi	168
<i>a) Úprava zákonná . . . . .</i>	<i>168</i>
<i>b) Úprava smluvní . . . . .</i>	<i>169</i>
4. Pravomoc soudů rozhodujících o právech a po- vinnostech rodičů k dětem v řízení o rozvod manželů	169
5. Komparatistické údaje	171
F. Výživné v mezistátní praxi	174
1. Právní praxe	174
2. Pravomoc	175
3. Hmotné právo	177
4. Mezinárodně smluvní úprava	177
5. Devizové předpisy	179
6. Plnění za jiného	180
7. Prevence proti obcházení zákona	181
8. Závěry	184

KAPITOLA VI.

PRÁVO DĚDICKÉ

A. Všeobecně	187
1. Československé právo	187
2. Cizí prvek	188
3. Mezinárodní smlouvy	188
4. Kvalifikace subjektu	190
5. Kvalifikace objektu	190
B. Pravomoc	191
1. Všeobecně k úpravě smluvní	191
2. Smluvní úprava s jednotlivými státy	191
3. Zákonná úprava	192
C. Dědění ze zákona	194
1. Dědický statut	194
a) <i>Zásady dědického statutu</i>	194
b) <i>Statut jednotný a štěpený</i>	196
c) <i>Smluvní omezení dědického statutu</i>	197
d) <i>Proměnný a neměnný dědický statut</i>	197
2. Kolizní otázky řešené smlouvou	197
3. Některé případy zvláštní	198
a) <i>Všeobecně</i>	198
b) <i>Důkaz smrti</i>	198
c) <i>Nasciturus</i>	199
D. Dědění ze závěti	199
1. Způsobilost poříditi závěť	199
2. Srovnávací právo v oboru testamentárním	201
a) <i>Všeobecně</i>	201
b) <i>Forma závěti</i>	202
c) <i>Poznatky srovnávací metody právní</i>	202
3. Jiné případy pořízení na případ smrti	205
a) <i>Všeobecně</i>	205
b) <i>Společný testament</i>	205

c) Dědická smlouva	206
d) Změna dědického statutu při závěti	207
e) Výklad závěti	208
E. Realizace pozůstalosti s cizím prvkem	209
1. Všeobecně	209
2. Převod dědictví z ciziny do ČSSR	209
3. Převod dědictví z ČSSR do ciziny	209
4. Pozůstalosti v USA	210
a) Všeobecně	210
b) Základní instituty	212
c) Personal representative	212
d) Zásady společné spolkovým státům	213
e) Domicil v právu USA	214
f) Dodatek č. 10 k Ústavě USA	214
F. Odúmrť	215
1. Všeobecně	215
2. Cizinecké právo	216

B. NĚKTERÉ PŘÍMÉ NORMY

KAPITOLA VII.

MEZINÁRODNÍ DOPRAVA A NÁHRADA ŠKODY PROVOZEM MOTOROVÉHO VOZIDLA V CIZINĚ

A. Všeobecně	217
B. Zásady mezinárodně právní	220
C. Náhrada škody	221
1. Všeobecně	221
2. Náhrada škody z provozu motorových vozidel	222
D. Úprava zásad pojištění odpovědnosti za škodu motorovými vozidly	225

KAPITOLA VIII.

MEZINÁRODNÍ ÚPRAVA PRŮMYSLOVÝCH A AUTOR- SKÝCH PRÁV

A. Pojem	245
B. Ochrana nehmotných statků	248
C. Rozdíl vzniku ochrany autorů děl literárních a autorů jiných nehmotných statků	249
D. Úprava mezinárodněsmluvní	250
1. Všeobecně	250
2. Zásady kolizněprávní	255
E. Spolupráce socialistických států	256
F. Spory	257

C. JINÉ NEŽ OBČANSKOPRÁVNÍ VZTAHY S CIZÍM PRVKEM

KAPITOLA IX.

MEZINÁRODNÍ VZTAHY SPRÁVNÍ

A. Pojem	259
B. Hlavní obory správního práva s cizím prvkem	259
C. Účinnost cizích správních předpisů	261
D. Mnohostranné smlouvy správní uveřejněné ve Sbírce zákonů	262